Sprawozdanie z realizacji
Gminnego Programu Wspierania Rodziny
na lata 2016 – 2018
dla Miasta i Gminy Strzelin
za rok 2016

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 dla Miasta i Gminy Strzelin został przyjęty Uchwałą Nr XVI/227/15 Rady Miejskiej Strzelina z dnia 28 grudnia 2015r.

Celem głównym Programu jest: „Tworzenie systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez zintegrowane i spójne działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Strzelin w zakresie wzmocnienia roli i funkcji rodziny będącej naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka".

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
2. Rozwój konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego oraz dostęp do terapii i mediacji rodzinnych.
3. Rozwój placówek wsparcia dziennego.
4. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej wsparcia i pomocy asystenta rodziny.
5. Stworzenie rodzinom możliwości w organizowaniu grup wsparcia, grup samopomocowych mających na celu wymianę doświadczenia oraz zapobiegania izolacji.
6. Współpraca z osobami, instytucjami i organizacjami pracującymi z dziećmi i rodzicami.
7. Podejmowanie wszechstronnych działań w kierunku powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Stworzony system pomocy zakłada, że wsparcie skierowane jest do całej rodziny, a nie wyłącznie do poszczególnych jej członków. Tylko taki rodzaj pomocy doprowadzić może bowiem do trwałych zmian w rodzinie i przeciwdziałanie wyuczonej bezradności. Wsparcie rodziny ma służyć odbudowie i podtrzymywaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych. Podstawą rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowie prawidłowych relacji w rodzinie. Pomoc rodzinie powinna być w miarę wczesna i mieć charakter profilaktyczny.

Priorytetem wspierania rodziny jest stworzenie jej odpowiednich warunków rozwoju przy wykorzystaniu jej własnych możliwości i zasobów, a nie w wyręczaniu w pełnieniu podstawowych funkcji.

Zabezpieczenie potrzeb bytowych dziecka i rodziny

W roku 2016 ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 670 rodzin, w których było 1428 osób. Pomocą objęto 108 rodzin, w których miała miejsce bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (58 rodzin niepełnych, 50 rodzin wielodzietnych).

Wszystkie dzieci wymagające pomocy w postaci zakupienia obiadów korzystały z tej formy pomocy od 01.01.2016r. do 31.12.2016r. Pomocą objęto 276 dzieci. Rodziny korzystały również z zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup żywności, odzieży, środków czystości i z zasiłków okresowych.

Od 01.04.2016r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelinie realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 11.02.2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci „Rodzina 500 Plus". W związku z realizacją ustawy pomocą objęto 1445 rodzin, w tym 2005 dzieci. Natomiast liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w roku 2016 wynosiła 1448, a liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego wynosiła 152.

Na rzecz rodziny w roku 2016 realizowany był Program „Strzelińska Rodzina Trzy Plus". Wydano 585 kart, w tym dla osób dorosłych 211, dla dzieci 374.

Z pomocy ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny skorzystało 171 rodzin.

W roku 2016 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelinie udzielał pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych w ramach Programu Operacyjnego „Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020". W pierwszym półroczu z pomocy skorzystało 261 rodzin – 650 osób w rodzinach, w drugim półroczu 281 rodzin – 705 osób w rodzinach. Ogółem wydano 5520 paczek.

Rozwój konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego oraz dostęp do terapii i mediacji rodzinnych.

Na terenie Miasta i Gminy Strzelin funkcjonuje Punkt Informacyjno – Konsultacyjny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W punkcie w każdy czwartek w godzinach od 14^{00} do 18^{00} pełni dyżur psycholog, który pomaga osobom i rodzinom w których występuje problem przemocy jak również osobom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym i borykających się z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi. Z pomocy psychologa skorzystało 26 osób.

W Urzędzie Miasta i Gminy Strzelin w każdy poniedziałek pełni dyżur radca prawny, który udziela pomocy prawnej między innymi w zakresie prawa rodzinnego.

W Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Strzelinie prowadzone są działania mające na celu wspieranie rodziny takie jak:

- trening umiejętności wychowawczych dla rodziców i opiekunów prawnych,
- terapia rodzinna,
- konsultacje i porady,
- mediacje.

Rozwój placówek wsparcia dziennego

W strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelinie funkcjonuje Świetlica, która znajduje się w Strzelinie przy ulicy Pocztowej 3. W roku 2016 do Świetlicy uczęszczało 35 dzieci z rodzin, w których występuje problem nadużywania alkoholu, przemocy, bezrobocia, niezaradności. Dzieci miały zapewnioną opiekę ze strony wychowawców oraz wolontariuszy z Liceum Ogólnokształcącego w Strzelinie.

Na terenie naszej Gminy brak jest placówki wsparcia dziennego funkcjonującej zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09 czerwca 2011r.

Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny.

Asystent rodziny pełni bardzo ważną rolę w systemie wspierania rodziny. Zajmuje się pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodziny podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwia jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba podejmowanych przez niego działań pomocowych ustanie wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Rola asystenta rodziny ma istotne znaczenie już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Działania asystenta rodziny polegają na aktywnym wspieraniu rodziny, w której mają miejsce problemy trudne do pokonania przez te rodzinę.

Praca asystenta ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności osoba pełniąca te funkcję dba o rozwiązywanie podstawowych problemów socjalnych rodziny: mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych czy prawnych. Ponadto pomaga również w rozwiązywaniu problemów podopiecznych (emocjonalnych, rodzinnych, problemów w grupie rówieśniczej) i w razie potrzeby kieruje ich na odpowiednią terapię.

Asystent rodziny wspiera również swoich podopiecznych w podejmowaniu aktywności społecznej. Do jego zadań należy też motywowanie podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, pomoc w wyborze odpowiedniej szkoły lub kursów zawodowych, przełamywaniu kompleksów i ewentualnych kryzysów wynikających z trudności i niepowodzeń w nauce.

Asystent rodziny zachęca bezrobotnych do podjęcia pracy i wspiera ich w pierwszych miesiącach zatrudnienia. Intensywna praca asystenta z rodziną jest realizowana również w przypadku czasowego umieszczenia przez sąd dziecka poza rodziną. Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z biologicznymi rodzicami dzieci w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji sprawującej

pieczę zastępczą, będącej w gestii powiatu oraz z sądami. Powinien on aktywnie uczestniczyć we wszystkich działaniach zmierzających do powrotu dziecka do rodziny.

W roku 2016 w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzelinie zatrudniony był jeden asystent rodziny. Wydatki na wynagrodzenie i utrzymanie asystenta wynosiły 64.587,63 zł, w tym:

- środki własne 34.587,63 zł
- dotacja 30.000,00 zł.

Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta wynosiła 17, w tym 7 rodzin zostało zobowiązanych do pracy z asystentem przez sąd. Natomiast liczba rodzin z którymi asystent zakończył pracę w roku 2016 wynosi 5, w tym:

- ze względu na osiągnięcie celów – 2 rodziny,
- ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę – 3 rodziny.

W roku 2016 asystent:

- opracował ze wszystkimi rodzinami plan pracy z rodziną,
- udzielał pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów socjalnych oraz wychowawczych z dziećmi,
- prowadził indywidualne konsultacje wychowawcze dla rodziców i dzieci,
- sporządzał opinie na wniosek sądu o rodzinie i jej członkach,
- współpracował z zespołem interdyscyplinarnym lub grupami roboczymi o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- współpracował z kuratorami sądowymi,

W rodzinach, gdzie była realizowana praca i udzielane wsparcie asystent pomagał i towarzyszył między innymi w:

- przygotowaniu i złożeniu pism urzędowych w określonych instytucjach,
- nawiązywaniu kontaktów z pracownikami innych instytucji społecznych, poradni specjalistycznych czy organizacji pozarządowych,
- zwiększeniu motywacji do podjęcia terapii uzależnień, terapii rodzinnej czy regularnego przyjmowania zaleconych leków,
- organizowaniu wsparcia materialnego,
- rozwiązywaniu codziennych trudności poprzez zwiększenie kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i załatwiania spraw urzędowych, gospodarowania czasem,
- poprawie relacji wewnątrzrodzinnych,
- podnoszeniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych oraz budowaniu autorytetu rodziców,
- podniesieniu higieny członków rodziny oraz estetyki wyglądu mieszkania,
- wzroście umiejętności gospodarowania budżetem domowym,
- odbudowaniu zdrowych postaw psychospołecznych.

Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających

Rodziny wspierające stanowią instrument mający na celu wsparcie rodziców biologicznych w sprawowaniu i wychowaniu dzieci. Gmina może spróbować zaktywizować lokalne otoczenie rodziny w celu udzielenia pomocy rodzinie. Problemy opiekuńczo – wychowawcze mogą wynikać z braku odpowiednich wzorców w rodzinie, z których pochodzą rodzice dziecka. Dzięki współpracy z rodziną wspierającą w rodzinie wspieranej także pozytywne wzorce funkcjonowania rodziny można zaszczepić. Pomoc rodziny wspierającej może dotyczyć różnych aspektów życia takich jak: organizowanie czasu wolnego dzieciom, wypracowaniu nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny, pomoc w nauce, wskazówki dotyczące wychowania dzieci ale również takich wydawałoby się oczywistych dla rodzin spraw, jak nauka gotowania, sprzątanie, uczenia higieny osobistej, czy racjonalnego prowadzenia budżetu domowego. Rodzina wspierająca powinna współpracować z asystentem rodziny. Pełnienie rodziny wspierającej jest nieodpłatne. Niemniej gmina ma obowiązek zawrzeć umowę z rodziną, w której zostaną zdefiniowane koszty, które podlegają zwrotowi.

W 2016r. na terenie Miasta i Gminy Strzelin nie szkolono rodzin wspierających i nie podpisano ani jednej umowy.

Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

Stosownie do art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka w wysokości:

a) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
c) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i w następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z powyższymi założeniami w 2016r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelinie współfinansował pobyt 4 dzieci w domach dziecka, a wydatki wynoszą 30.753,41 zł i pobyt 19 dzieci w rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych, a wydatki wynoszą 76.255,35 zł.

Stworzenie rodzinom możliwości w organizowaniu grup wsparcia, grup samopomocowych mających na celu wymianę doświadczenia oraz zapobiegania izolacji

Spotkania grup wsparcia stanowią możliwość zbudowania forum wymiany doświadczeń oraz otrzymania wsparcia w grupie osób. Udział w grupie jest dobrowolny, zgodny z wewnętrzną gotowością poszczególnych osób i rodzin. Ideą grup wsparcia jest samopomoc, czyli wzajemna pomoc, korzystanie z siły i wsparcia grupy.

Uczestnicy grupy sami dla siebie stanowią źródło wsparcia emocjonalnego, informacyjnego i instrumentalnego, źródło zasobów, inspiracji i motywacji do działania. Wartością grup wsparcia jest zaangażowanie uczestniczących w nich osób oraz ich gotowość do wprowadzenia zmian w swoim życiu i rodzinie. W grupach uczestniczą osoby znajdujące się w różnej sytuacji życiowej, rodziny z różnym doświadczeniem przez co możliwe jest uzyskanie i dawanie wsparcia w konkretnych przypadkach (dzielenia się doświadczeniami, przeżywanymi emocjami, sposobami rozwiązywania problemów).

Poprzez udział w grupach wsparcia rodzice otrzymują możliwość:

- doskonalenia umiejętności wychowawczych, radzenia sobie z emocjami, radzenia sobie w sytuacjach napięć (stresu),
- inicjowania i wzmacniania pozytywnych zmian w systemie rodzinnym,
- pogłębianie wglądu w siebie (wzrost świadomości przeżywanych emocji, swoich przekonań, pragnień, potrzeb, wartości, celów, a także rozpoznanie własnych zasobów i rozumienie ograniczeń).

Na terenie Miasta i gminy Strzelin w roku 2016 nie działała żadna grupa wsparcia ani też grupa samopomocowa.

Współpraca z osobami, instytucjami i organizacjami pracującymi z dziećmi i rodzicami

Na podstawie zgromadzonych informacji od sołtysów wsi Krzepice, Bierzyn, Pławna, Górzec, Żeleźnik, Warkocz, Kuropatnik, Muchowiec, Dębniki i instytucji: Poradnii Psychologiczno – Pedagogicznej w Strzelinie, Przedszkola Miejskiego w Strzelinie, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzelinie, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Strzelinie, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Strzelinie, Zespołu Szkół w Kuropatniku, Gimnazjum nr 1, Gimnazjum nr 2, Publicznej Szkoły Podstawowej nr 4 w Strzelinie, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Ludowie Polskim, Zespołu Placówek Oświatowych w Strzelinie, Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Strzelinie, Publicznej Szkoły Podstawowej nr 5 w Strzelinie, Komendy Powiatowej Policji w Strzelinie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie, Stowarzyszenia Trzeźwościowego w Strzelinie, Parafialnego Zespołu „Caritas" przy Parafii Podwyższenia Krzyża Świętego w Strzelinie wynika, że rodzina stanowi bardzo ważny element w każdej społeczności na rzecz której podejmowane są różne działania.

W placówkach oświatowych tj. szkołach, przedszkolach rodziny mogą liczyć na wsparcie pedagoga, psychologa, konsultacje. Organizowane są wycieczki, pikniki rodzinne, zabawy mikołajkowe itp. Wszystkie działania podejmowane przez wymienione wyżej instytucje mają na celu wspieranie rodziny.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Władysława Maturlak